

מראי מקומות - ביצה

ל:

כאן אסור, אבל אם האיסור הוא איסור דרבנן, וכמו שמשמע מרש"י שם, א"כ י"ל דכאן לא גזרו (ויהי' מותר לאכול בהם לכתחלה בגשמים משום דלא ניתנה התורה למלאכי השרת). וע' קהלות יעקב בסוכה (ס"ז) שהביא כמה ראיות דמותר ליהנות מהסוכה דרך דירה אפי' אם אינו מקיים המצוה. וביאר, דכמו בחגיגה, הקרבן אסור בכל ההנאות חוץ ממה שהוקדש, דהיינו להקרבה, ה"ה סוכה, הוקדש לכל איסורי הנאה חוץ מענייני דירה, שהרי לדירה הוא מקדישה, ולכתחלה לכך נתייחדה, ורק להנאות אחרות שאינן הנאות דירה נאסרת, ושפיר מותר לישב בה בשעת ירידת גשמים. וע"ע בקובץ שעורים (ע'), שכ' שכל זמן שאין הסוכה ראוי' למצוה כלל, אין לסוכה זו קדושת סוכה כלל, וא"כ שפיר שייך לומר שאין בה איסור הנאה.

ה. ועיטרה בקרמים ובסדינין, וכו'

ע' בבאר יוסף (פ' אמוה, בקרא בסוכות תשבו, אות ד'), שהעיר על אריכות התנא בכל מיני ההידור. וביאר שהוא כדי להורות לנו שיש להשתדל להדר ולפאר הסוכה בכל מה דאפשר, כי בזה מגלה ביותר את גודל הכרת הטובה והחסד בנס שנעשה לנו אז.

ה. באומר איני בודל מהן כל בין השמשות

פרש"י, דדוקא עצי סוכה, שצריך ליבדל מהן כל בין השמשות משום סתירת אהל, הרי הם מוקצה כל שבעה. והק' בשטמ"ק, הא אפי' בסוכה דעלמא שייך סברא זו, ולמה מועיל בה תנאי, דע"כ בודל ממנה משום סתירת אהלים. ותי' דרש"י כבר נשמר מזה, דכ' דכיון דע"כ יבדל מהם ביה"ש משום דסותר אהל, חיילא קדושה עליהו, וע"י קדושה זו הוקצה לז'. כלומר, אבל סוכה רעועה דעלמא, מתנה עליה שתהא ראוי' לו לכשתפול. משא"כ בסוכה דמצוה, דאיכא משום קדושה שחלה עלי', ואיכא תרתי, מוקצה, וקדושה שחלה עלי' ביה"ש כיון שאינו יכול לסותר, וממילא כיון שחלה עלי' קדושה תו לא פקע ע"י תנאי.

א. ושוין בסוכת החג בחג שהיא אסורה

הק' תוס', הא בגמ' בסוכה מביא קרא לדין זה, וא"כ משמע דמוקצה דברייתא זו הוא מוקצה דאורייתא, והגמ' רוצה להביא ראי' מכאן לדין מוקצה דר"ש שהוא מוקצה מדרבנן. ותי' דמה דאסור מדאורייתא הוא רק כל זמן שהסוכה קיימת, אבל משנפלה, דבטלה מצותה, לא אסירא אלא מדרבנן. והרמב"ן בשבת (מה): תי' דהרא"י היא מהא דאמרי' דאסור עד מוצאי יו"ט האחרון, והיינו, דאף דשוב אינו מוקצה מחמת המצוה כבר כיון דאינו יו"ט של סוכות עוד, ובשמ"ע אינו מוקצה מחמת מצוה, מ"מ אסור עד מוצאי יו"ט האחרון, אלמא שיש דין מוקצה רגיל דרבנן.

ב. מנין לעצי סוכה שאסורין כל שבעה

ע' בבית יוסף (או"ח תרל"ח, א') שהביא מה שנח' הראשונים בדין זה, דהרא"ש כ' דזהו רק דין בסכך, ולא בדפנות, אבל הביא דזהו דלא כש"י הרמב"ם, דס"ל דאף בדפנות איכא דין דעצי סוכה אסורין, ע' בב"י שם שהאריך בביאור מחלוקתם.

ג. כשם שחל שם שמים על החגיגה

כך חל ש"ש על הסוכה

מכאן כ' העונג יו"ט (או"ח, מ"ט) דכיון דהסוכה אסורה בהנאה כחגיגה, א"כ כל זמן דפטור מן הסוכה, שוב צריך להיות אסור ליהנות מהסוכה כל זמן שאינו מקיים המצוה, ולמשל אם ירדו גשמים, יהי' אסור לישב בסוכה משום האיסור ליהנות מהקדש. ובשלמא אותן שיש להן גגין, ומכסים הסוכה בשעת הגשמים, י"ל דשוב אין לזה דין סוכה, וא"כ אין איסור ליהנות ממנה, אבל בלי גג צריך להיות איסור. וכ' דאולי אי"צ לצאת ממנה מיד כשהתחיל הגשמים, דהא לא ניתנה תורה למלאכי השרת, אבל עכ"פ לא יהי' יכול ליכנס שם בשעת הגשמים. וכ' דאולי זה תלוי בדין בגדי כהונה, מהו האיסור ללבוש בהם למדינה (כדאי' ביזמא ס"ט), דאם האיסור הוא איסור דאורייתא, א"כ לכאור'